

NOVEMBRE 2025

Imatge: Museu Valencià d'Etnologia

#OficisTradicionals #L'Oli
#Oli d'oliva, tot mal esquiva

#Oli d'Oliva, Tot Mal Esquiva

ÍNDIX

<u>Festes</u>	<u>3</u>
<u>Actualitat</u>	<u>4</u>
<u>Ressenyes</u>	<u>33</u>
<u>L'entrevista del mes</u>	<u>39</u>

FESTES

Fira de fires d'Ondara

Del 8 al 23 de novembre

Dissabte 8 de novembre

Fira d'atraccions
Fira comarcal
Espai gastronòmic Festers '26
Concert Fira de fires

Diumenge 9 de novembre

Fira d'atraccions
Fira comarcal
Espai gastronòmic Festers '26
III Concurs de pintura ràpida

Dimecres 12 de novembre

Fira d'atraccions
Preus reduïts

Dissabte 15 de novembre

Fira d'atraccions
Fira de mostres i compres
Mercat medieval
Fira d'animals
Espai gastronòmic Festers '26

Diumenge 16 de novembre

Fira d'atraccions
Fira de mostres i compres
Mercat medieval
Fira d'animals
Concentració de vehicles clàssics
Espai gastronòmic Festers '26

Dimecres 19 de novembre

Fira d'atraccions
Preus reduïts

Dissabte 22 de novembre

Fira d'atraccions

Diumenge 23 de novembre

Fira d'atraccions
Concurs nacional caní

Festa fira del perelló a la Vall d'Ebo

Programació 15 i 16 de novembre

Dissabte 15 de novembre

9:00 h Ruta senderista guiada a la Font d'En Gili. Activitat gratuïta.

11:00 h Cercavila i obertura de la festa fira.

12:00 h Jocs i tallers infantils fins a les 14:00 h.

12:30 h Concert de la Unió Musical de la Vall d'Ebo.

14:00 h Dinar popular amb productes nobles de la nostra terra.

18:00 h Discomòbil patrocinada pels Festers de Sant Miquel.

Diumenge 16 de novembre

11:00 h Ruta urbana guiada "Ebo, poble viu: històries que parlen en cada cantó" Activitat gratuïta.

11:00 h Taller gastronòmic la cuina del perelló.

12:00 h Jocs i tallers infantils fins a les 14:00 h.

12:30 h Actuació de la Muixeranga de Segària.

14:00 h Dinar popular amb productes nobles de la nostra terra.

ACTUALITAT

Experiència del mes

"Cicloturisme per les valls de la Marina Alta"

Per Xavi Escriva Dura

Amb bici

Experiència de novembre. Cicloturisme per les valls de la Marina Alta

Xavi Escriva Dura

Aquest mes de novembre l'equip de la MACMA es posa la motxilla i es deixa guiar per Xavi Escriva Dura, viatger cicloturista i amant de la natura, viatge de forma autosuficient, adaptant-se al camí i vivint amb senzillesa, aprenent de cada cultura i paisatge. En aquesta experiència visitarem diferents pobles i passarem per moltes fonts, una experiència històrica, paisatgística i patrimonial per l'interior de la Marina Alta.

UN POC D'HISTÒRIA. Sabem d'on venim per decidir on anem.

A finals de 1800, una caminada a la mateixa ciutat era car i costos. Allunyar-se era lent i tediós, mentre que un cavall o el tren eren cars i calia coordinar-se amb els altres. Tampoc aquestes modalitats estaven disponibles per a tots, i menys per a les dones.

A finals del segle XIX les bicicletes van entrar en escena i van ser un èxit tècnic admirable, però com a força sociocultural, van ser encara més revolucionàries per a la mobilitat de l'època.

Permetre que un individu mirés endavant i pedalés cap allí, va crear i va començar a democratitzar l'horitzó. Crec que això, és precisament el que es vol dir, quan es diu que el

ciclisme és llibertat.

Sí, és llibertat, literal; en el sentit que la bicicleta va on un vol anar, i és alhora una llibertat més profunda en el fet de crear eixes dimensions que abans no existien en el temps i l'espai habituals.

La volta al món en vuitanta dies de Jules Verne va ser sense cap dubte una història fascinant de l'època, però era ficció. El 1886 "Thomas Stevens", un anglès resident als Estats Units, va partir de San Francisco a fer la volta al món pedalant sobre una bicicleta de roda alta. Va completar un viatge monumental, com descriu al llibre "Around the world in a bicycle", però va ser l'ascens de les bicicletes amb dues rodes de la mateixa mida i cadena la que va accelerar i va fer els viatges amb bicicleta més freqüents.

"Annie Cohen Kopchovsky", per exemple, va ser la primera dona a fer la volta al món amb bici, l'any 1894, convertint-se amb una estrella dels esports.

Moltes coses han canviat des de l'època, i els viatges amb bici han derivat amb un sense fi de modalitats i estils. Jo no tractaré d'encotillar els viatges amb bici, preferisc deixar-los oberts perquè cadascú el faça seu; la bici, la distància, el ritme, les alforges, en fi; el viatge.

Avantatges de viatjar amb bici:

- Total autonomia, tot el que necessitem per viure cap en unes alforges.
- No consumeix combustible, el cost en combustible és zero.
- És respectuosa amb l'entorn i el medi ambient, no contamina ni fa soroll, no molesta als veïns i no crea embussos de tràfic.
- Ens connecta amb l'entorn i amb la gent dels llocs que visitem, ja que viatgem a pas lent

Precaucions i recomanacions a seguir:

- Encara que la ruta està traçada per carreteres comarcals, carreteres secundàries i camins asfaltats,

depén de cadascú de nosaltres decidir el traçat final que seguirem, analitzant el recorregut que més ens agrada en cada moment.

- La bicicleta és un vehicle i consegüentment ha de complir les normes de circulació i respectar als altres usuaris, especialment als vianants.
- Podem circular per qualsevol carretera que no indique el contrari, i els vehicles deuen respectar la distància de seguretat en efectuar els avançaments.
- És recomanable dur material reflectant si se circula per vies amb molt de trànsit o amb poca visibilitat, i dur les llums amb bateries carregades per si les necessitem.

JORNADES PROPOSADES. Pas a pas anem fent camí.

Us proposem una marxa cicloturista per les valls de la Marina Alta, és a dir, amb bici i amb alforges. En la nostra bici durem tot el que necessitem.

L'experiència està pensada per a realitzar en quatre dies consecutius de manera itinerant. Tot i això, és perfectament adaptable per a realitzar-la amb dos caps de setmana o per etapes.

Aprofitarem el mes de novembre on les fulles marcides muden els colors i vesteixen les muntanyes de tardor, regalant-nos, més si fos possible, postals inoblidables de les nostres valls. Temps d'esclata-sangs per a qui sap on trobar-los, per a preparar els bancals per a la sembra d'hivern i per als amants de l'astronomia, aquest mes de novembre es podrà contemplar el cometa "Lemmon", o

“Halloween”, que completa una volta cada mil cent cinquanta anys, una oportunitat única per a veure’l.

Quant a l’equip necessari nosaltres hem agafat la tenda de campanya per a pernoctar alguna nit, però, trobareu molts allotjaments als pobles al llarg de la ruta. Els àpats els hem fet comprant productes locals en els mercats que hem trobat i en bars i restaurants.

La dificultat de cada etapa vindrà indicada en punts de l’1 al 5, sent l’1 el més fàcil i el 5 el més tècnic, puntuant cada aspecte de dificultat; Desnivell positiu, densitat del tràfic motoritzat i paviment.

Bo, sense més romanços, endinsem-nos ja de ple en la ruta.

Dia 1: Orba - La Vall de Laguar

Dificultat

- **Desnivell positiu: 3**
- **Tràfic: 4**
- **Paviment: 2**

Ens reunim a les 9:30 h a Orba, des d’on comencem la jornada d’avui.

Travessem el poble d’Orba passant primer pel museu del fang després per la plaça del poble circumval·lant l’església del nostre Senyor, presumiblement també, construïda damunt d’una mesquita. Continuem per l’avinguda de Dénia i ens dirigim cap a Benidoleig. La primera parada la fem en la cova de les calaveres, que deu el seu nom a la troballa de dotze calaveres humanes, cosa que donà peu a diverses històries i llegendes.

Cova de les calaveres - Benidoleig

Segons comenta Cavanilles, serien els esquelets de dotze agricultors musulmans, encara que és una teoria entre d'altres. Just al vessant de la porta ens trobem la casa en forma de guitarra que va ser la residència del pintor "Eladi Calleja", original de Xàbia i amic de Pedreguer. Calleja va ser sense cap dubte un personatge molt particular, bohemí, rodamons i guitarrista, es va embarcar en un vaixell bacallaner que el va dur fins a Reykjavík, des d'on es va desplaçar a Groenlàndia on va conviure amb esquimals, en acabant va residir en Noruega, on va ser propietari d'un hotel per artistes, on pernoctar era, moltes vegades, gratuït.

Les seues aventures amoroses van derivar en una relació amb Nico, l'artista Alemanya cantant de "Velvet Underground", integrant de "The factory d'Andy Warhol", la qual va residir també en aquesta casa.

Continuem el nostre camí per la carretera CV-733 fins al camí del Campell en Pedreguer, on deixem la carretera per a visitar el Clot del Lirio i la torre de Benimarmut. A uns cinc-cents metres, camí a dins trobem el Clot del Lirio. Es tracta d'una Sima de 80 metres de profunditat que es va obrir de sobte, endugent-se per davant un bancal sencer de tarongers la matinada del 8 d'agost de 1982. Contenen els majors que el tremolor es va sentir fins i tot al poble.

Reprenem la marxa travessant Pedreguer i ens dirigim cap a Gata de Gorgos. En aquest punt podeu optar per agafar la carretera CV-732 o anar per camins paral·lels a la carretera, ho deixem a la vostra elecció, nosaltres hem escollit la carretera. En arribar al magatzem La caleta, agafem el camí dels plans, on deurem desmuntar de la bici per a superar un mur de formigó que passarem per una sendeta just al costat del mur i amb molt de compte ens dirigim per la vora de la carretera cap al camí de nou. Després continuem per la carretera N-332 fins a Gata de Gorgos.

Ací en Gata hi ha nombroses tendes a la mateixa carretera, amb nombrosos articles de llata, vímet, bova i espart.

Aprofitem per a esmorzar i continuem la marxa cap a Llíber. La carretera de Llíber transcorre entre ceps i marges de pedra en sec per la vall del Gorgos, és estreta, però els vehicles són respectuosos amb els ciclistes i es pot circular amb calma. Ens desviem pel camí de la Bassa per a entrar en Llíber, recorreguem un poc el poble i aprofitem per a fer una xicoteta parada. Seguim pels carrers del poble fins a l'eixida, on ens parem per veure el Riurau de Paco Guarero, el qual es pot contemplar perfectament des de fora del tancat. Tot seguit continuem cap a Xaló rodejats del paratge tan particular del Pla de Llíber.

Camí de Xaló a Parcent

En arribar a Xaló aprofitem per a comprar alguns productes locals abastint-nos per fer un xicotet pícnic en el paratge de l'ermita de Mosquera, una antiga alqueria que comptava antigament amb quaranta habitatges i que va quedar despoblada el 1609 amb l'expulsió dels moriscs, es comenta que ací se celebrava el porrat abans de ser traslladat a Alcalalí.

Conserva també una sènia del segle XIII molt prop de la mateixa ermita, encara que desafortunadament no es pot visitar actualment, ja que està vallada, però es pot veure des de fora. L'ermita té un porxo on s'està fresquet els dies de sol i on ens podem protegir també d'alguna ruixada.

Després de dinar continuem la nostra cap a Parcent per la ruta de camins de pedra i aigua de la vall del Pop. En Parcent parem a fer un café al bar Cooperativa, edifici del segle XIX que s'utilitzava com almàssera, actualment és un

centre social i espai per a events culturals del poble. Emprenem la marxa de nou cap al llavador travessant el poble, el Llavador de Parcent és una edificació que va ser restaurada l'any 1990 i que es conserva en molt bon estat.

Església fortificada de Sant Miquel Arcàngel - Murla

La següent destinació és Murla, on visitem l'església fortificada de Sant Miquel Arcàngel, antigament castell de Pop. Situat en clau estratègica entre les valls de l'Alcoià i la Marina Alta, i va ser centre d'operacions dels tractats de l'expulsió morisca de les valls.

Deu el seu aspecte defensiu en gran manera als incendis i als atacs dels corsaris del pirata Barba-roja, que obligaren els ducs de Gandia a cedir-lo per a habilitar-lo com a Església fortificada, modificant el seu aspecte original.

Descansem una estona, omplim els bidons d'aigua i ens dirigim cap a Fontilles pel camí de la Vall de Laguar. Uns kilòmetres després ens desviem cap a la dreta per un camí que passa pegat a les muralles del sanatori de Fontilles. El topònim Fontilles sembla derivar de les fonts abundants que hi ha a la Vall, que pertanyen a l'aqüífer del Penyal, entre les quals destaca el brollador del Castellet, proveint al sanatori de l'aigua necessària. El sanatori de Fontilles està molt vinculat a la Lepra, va ser habilitat durant el segle XX per a donar cobertura a la creixent demanda d'aquesta malaltia.

Tot seguit ens dirigim cap al primer poble de la Vall de Laguar, Campell, on pernoctarem en el càmping la Vall de Laguar. Després d'arribar al càmping i muntar les tendes encara disposem d'un poc de tems de llum pel qual

aprofitem per a visitar el paratge de la font del gel i el llavador que hi ha un poc més avall del càmping.

Dia 2: La Vall de Laguar - Castells de Castells

Dificultat:

- **Desnivell positiu: 4**
- **Tràfic: 2**
- **Paviment: 2**

Aquesta etapa es caracteritza pel desnivell positiu, ja que encara que siguen pocs kilòmetres les costeres són molt inclinades i persistents, en particular durant la primera part de la jornada.

Entrada a Campell - La Vall de Laguar

El dia amaneix amb boira i lleugerament ennuvolat, però, res d'això ens impedeix gaudir d'una albada magnífica, les vistes panoràmiques que ens ofereix el càmping de la Vall de Laguar són magnífiques. Pleguem la tenda i desdejunem en un baret del poble i sense més preàmbuls fem marxa cap a la font del Gel on carreguem aigua i ens dirigim cap al següent poble, Fleix.

En arribar a Fleix ens desviem pel camí de Cantorres on farem la primera parada al llavador de Fleix, el qual destaca per la seua decoració amb rajoles amb murs de pedra i amb obertures amb dos costats i òculs a la part superior que li donen un aspecte molt característic.

Continuem camí amunt i superem les primeres costeres inclinades, situem les marxas de la bici adequades i amb

molta calma i sense pressa les superem una rere l'altra.

Un poc més avant ens sorprén una penya que marca la corba de la carretera i a la que dona ombra un lledoner, creant un paisatge molt pintoresc. La següent parada la fem en la Font de Benimaurell. Tot seguit ens endinsem ja cap al poble, superant abans l'última costera, ací cal desmuntar de la bici, ja que és massa inclinada. Descansem una estona a Benimaurell i aprofitem per a menjar alguna cosa abans d'encarar les costeres que ens queden abans d'arribar al coll de Garga. Després de Benimaurell les pujades són molt inclinades, però les superem amb molta calma i sense gens de pressa fins a arribar al coll de Garga, que ens regala unes panoràmiques magnífiques amb el Montgó de fons i Eivissa i Formentera a la seua dreta.

Vista de la carretera del Collado

El Coll de Garga va ser una Via de pas entre el pla de Petracos i la Vall de Laguar, entre el Cavall Verd i la serra de la Carrasca.

Tot seguit emprenem la aixadeta cap al pla de Petracos, aquesta baixada ens fa oblidar l'esforç de les pujades gaudint de les vistes panoràmiques de la Serrella, l'Aitana i l'Aixortà. En arribar a la carretera ens desviem a la dreta per a visitar les pintures rupestres del Pla de Petracos. El jaciment del Pla de Petracos va ser descobert l'any 1980, i és considerat un dels més importants de l'Art Macroesquemàtic del País Valencià, caracteritzada per la notable dimensió de les figures representades, va ser declarada patrimoni de la humanitat per la UNESCO. Si no dueu prismàtics no us

preocupeu, podeu caminar fins al tancat on es poden veure perfectament.

Després de visitar el jaciment de Petracos i la seua cova retornem a la carretera CV-720, i no la deixem fins a arribar a Castells de Castells, on ens dirigim al paratge del Castellet per a pernoctar. Superem les últimes costeres amb calma i arribem a l'àrea d'Acampada, el lloc és meravellós, a un a la falda de l'Aixortà i amb unes vistes panoràmiques immillorables.

Dia 3: Castells de Castells - Alcalà de la Jovada.

Dificultat:

- **Desnivell positiu: 3**
- **Tràfic: 3**
- **Paviment: 4**

Comencem el dia desdejunant i agafant forces per a la jornada d'avui, en Castells trobem uns quants bars que obrin de bon matí, una panaderia, i el dissabte de matí hi ha mercat a la plaça del poble.

Ja preparats, deixem l'àrea recreativa del castellet per enfilejar el camí que ens durà a la carretera. Es tracta d'un camí de formigó amb el ferm corrugat i amb inclinació pronunciada, però és tranquil·la i acurtem un bon tram fins a la carretera. En arribar a la carretera encarem l'ascens cap a la vall de Seta. La pròxima localitat és Famorca. L'ascens és continuat però no massa pronunciat. En Famorca hi ha restaurants i una font just al costat del llavador del poble, la font del llavador. Aprofitem per a carregar els bidons d'aigua i donem una volteta pel poble. Tot seguit continuem l'ascens cap a Fageca. En aquest cas hem optat per agafar el camí de Famorca a Fageca, el camí és de formigó i amb costeres molt inclinades, més avant es queda en només un camí de pedra, però és tranquil i molt bonic, podeu escollir la carretera si voleu anar més de pressa. A Fageca trobem alguns restaurants i bars, fem una paradeta i ens dirigim cap a Tollos amb les vistes inigualables al fons de la Serrella i la vall de Seta, amb la bellesa geològica que formen les

agulles de Quatretonda i les pedreres de la Serrella. En eixir de Fageca ens trobem amb un forn de calç just al costat de la carretera, es troba a un kilòmetre aproximadament de Fageca al costat del camí que va cap a l'àrea recreativa de la Font del Molí. En el següent encreuament, ens desviem cap a Tollos deixant Benimassot a l'esquerra. En Tollos també disposem d'alguns bars i restaurants que estan oberts en cap de setmana i festius.

Continuem la marxa i ens dirigim cap a Beniaia, però abans haurem de superar el port de Tollos, de 830 metres d'altitud. En Beniaia trobarem una fonteta a l'esquerra del poble, en el camí que ens duu cap al despoblat morisc de la Queirola. Nosaltres ens dirigim cap al despoblat morisc de Beniaia. En aquest punt podeu decidir novament si agafeu el camí dels Benialís o la carretera, el camí és prou muntanyenc i dona algunes voltes. Nosaltres l'agafem igualment per a visitar els despoblats dels Benialís. Una vegada ací, ens sorprén només imaginar com era la vida antigament a aquestes aldees, és fascinant simplement poder contemplar la memòria viva de cada pedra d'aquestes edificacions. En el despoblat dels Benialís habitaven set famílies l'any 1600 i va quedar despoblat després de la seua expulsió.

Després continuem la nostra marxa pel camí cap a Alcalà de la Jovada, on pernoctarem hui, no sense abans parar-nos a contemplar el pont de l'aqüeducte d'Alcalà, i l'emblemàtica font d'Al-Azraq.

Font d'Al-Azraq

Parlar d'Alcalà de la Jovada és parlar d'Al-Azraq, cabdill

nascut entre 1218 i 1220, qui es va atrevir a plantar cara a l'exèrcit de Jaume I i es revoltà fins a tres vegades. Segons la documentació tenia "són alberch major" en Al-qa'la (el castell), ubicat en el terme actual de la Vall de Gallinera, i que en aquell temps formava part de la Vall d'Alcalà juntament amb Bemissili i Llombai, últims pobles de l'actual Vall de Gallinera.

Día 4: Alcalà de la Jovada - Pego

Dificultat

- **Desnivell positiu: 2**
- **Tràfic: 3**
- **Paviment: 3**

Ens alcem matinet per a encarar l'últim dia de ruta fins a Pego, on acabarem la marxa. El dia es presenta assolellat i un poc fred, però sense massa vent, i tot siga dit, ací dalt un dia de vent no cal prendre-se'l a la lleugera, ací quan bufa el vent bufa de veres. Pedalem una estona per entrar en calor fins a la primera localitat que ens trobem, Margarida, que ens sorprén a l'esquerra just després d'una corba. Parem a visitar el poble i continuem la marxa cap a la Vall de Gallinera. S'ha d'estar atent ara, ja que uns quants metres més avant, en el següent encreuament, girarem cap a la dreta. Superem unes quantes corbes sense massa ascens fins que de seguida veiem algunes torres de les restes del castell de Benissili o de Gallinera, dibuixant una muntanya tallada quasi perfecta per albergar una Talaia defensiva d'aquesta magnitud, recordant-nos a algunes de les "Kasbah o Ksar" que encara queden al Marroc. Després de passar el coll de Benissili 571 m, deixem la carretera per dirigir-nos al poble de Benissili. En Benissili fem una paradeta a la font del Llavador, ens avituallam aigua i continuem.

Fem una parada de nou a Llombai el següent poble dels huit que conformen la Vall de Gallinera. El poble està format per tretze cases, algunes d'elles ja rehabilitades afortunadament, però no ha sigut sempre així, ja que no fa massa anys el poble va quedar deshabitat. El racó més bonic del poble és

la font i el llavador de tota la vida, on fins i tot hi havia gespa natural. Es comenten també algunes històries del poble, com és el pas d'un personatge d'un passat bastant térbol "Stefan-Gregor Raiter", conegut com el Nazi de Llombai, qui va trobar la pau i la tranquil·litat en aquest poble deshabitat. Es diu que va ser el cap d'un crematori de Hitler, i va arribar a la Vall de Gallinera cap als anys quaranta per a refugiar-se de la justícia.

Uns anys després, es va trobar, en un garatge tapiat el seu vehicle Mercedes, el qual tenia ben amagat per a no despertar sospites. També es comenta que al castell de Benissili es va construir un refugi de muntanya per a passar desapercbut si es complicaven les coses.

Continuem la marxa cap a Alpatró, el següent poble de la Vall de Gallinera.

Alpatró - La Vall de Gallinera

Continuem el descens per la vall de Gallinera gaudint dels paisatges i rodejats de cirerers fins a arribar a Benissivà, on ens endinsem en el poble baixant cap a Benialí pel camí Reial. Aquest camí és facilet i es troba en bon estat. En arribar a la carretera agafem el camí de Benirrama pel Camí de l'Alcúdia. Aquest traçat es pot evitar continuant per la Carretera, però el camí és molt bonic i tranquil, al mateix temps que travessa el poblat i la font de Benimarsoc i la font de la Mata. Passem Benirrama i ens dirigim de nou a la carretera pel Camí de la Font de la Mata. Un poc més avant ens desviem cap a Forna per a visitar l'últim castell de la Vall.

Forna neix com una xicoteta alqueria que dependria, en època andalusina del castell de Benirrama o el d'Ambra i a més albergaria un punt secundari de vigilància, una torre-guaita.

Castell de Forna

Serà aquesta torre guaita amb el seu aljub, la que després es convertiria, amb l'arribada de la família Cruïlla en un Palau senyorial d'estil gòtic civil valencià, molt característic de l'últim terç del segle XV. Aquest castell-palau té una planta quadrangular amb un pati central a 2 altures i rematada per 4 torres, una en cada extrem. Construït en pedra, rajola i tapiera.

Destaquen, els grafitis que s'hi troben al llarg del recorregut interior i exterior. De grafitis en trobem tan decoratius com més relacionats amb l'oci, el dia a dia o passatemps. Després de visitar el castell de Forna continuem la marxa cap a Pego no sense abans fer una paradeta a l'àrea recreativa del Tossal del Llop, amb la seua cova del Canelobre. Tot seguit ja que se'ns fa de nit ens dirigim cap a Pego i després d'abraçar-nos amb tristesa ens acomiadem fins a la següent.

I fins ací l'experiència d'aquest mes, les valls de la nostra comarca ens ofereixen un sense fi d'indrets meravellosos carregats de bellesa, història i patrimoni, ara ens toca a nosaltres descobrir-los, gaudir-los i respectar-los.

Les valls de la Marina són muntanyoses, haurem d'esforçar-nos per a superar algunes costeres inclinades, però amb calma, sense pressa, i gaudint de l'entorn, les haurem

superades quasi sense adonar-nos.

Vos desitge unes jornades plenes paisatges encisadors, bon rotllo i moments inoblidables, espere que la gaudiu molt.

Aquesta experiència està pensada per fer-la en quatre dies de manera itinerant, però, es pot realitzar amb dos caps de setmana o fins i tot, adaptar les etapes al temps del qual disposes i al teu nivell de forma física. Proposem unes rutes, espais i edificis per visitar, però cada persona pot adaptar l'experiència a les seues capacitats, resistència física i interessos. Si voleu ampliar informació o elements a visitar de cada poble, podeu entrar a la pàgina web de Descobrim la Marina Alta i adaptar l'experiència als vostres gustos amb la motxilla.

Per Xavi Escriva Dura

I MÉS ENCARA. A la taula i al llit al primer crit.

Més per descobrir

On Menjar, On Dormir, On Comprar

A la taula i al llit al primer crit

On Dormir

On Menjar

On Comprar

Activitats i altres

ACTUALITAT

II FÒRUM **NOVA RURALITAT** MARINA ALTA

El II Fòrum de Nova Ruralitat tanca les seues jornades a Orba amb reflexió, propostes i compromís per al futur del món rural

Els passats dies 24 i 25 d'octubre, el municipi d'Orba va acollir les jornades de cloenda del **II Fòrum de Nova Ruralitat**, un espai impulsat per les àrees de Cultura i Joventut de la Mancomunitat Comarcal de la Marina Alta (MACMA) amb l'objectiu de continuar aprofundint en els principals reptes del món rural i plantejar línies d'actuació per a un futur més sostenible i inclusiu a la comarca.

Aquesta segona edició del Fòrum ha estat el resultat d'un intens procés de treball tècnic i de participació iniciat mesos enrere, a través de taules de debat, enquestes i grups de discussió amb joves de tota la Marina Alta. Els resultats d'aquest procés s'han recollit al document **"Som Rurals"**, presentat durant la jornada del dissabte, que sintetitza les principals necessitats detectades en matèria d'habitatge, empenedoria i despoblament.

Les jornades es van estructurar en dos dies de treball.

El **divendres 24 d'octubre** es van desenvolupar quatre tallers formatius adreçats tant a personal tècnic i càrrecs públics com a joves de la comarca, centrats en temes com la creació de borses d'habitatge públic, els nous models d'habitatge cooperatiu i les eines per a l'emprenedoria en entorns rurals. El **dissabte 25**, diverses taules d'experiències van reunir professionals i representants d'iniciatives de referència d'arreu del territori valencià i català, oferint una visió plural i inspiradora sobre polítiques d'habitatge i projectes d'emprenedoria rural.

El president de la MACMA, **Sergi Ferrús**, va voler destacar “la solidesa i coherència del treball fet per l'equip tècnic de la Mancomunitat, que ha sabut donar continuïtat a un projecte estratègic per a la comarca. El Fòrum ens recorda la importància de cooperar i generar espais de reflexió compartida que permeten construir polítiques públiques adaptades a la realitat dels nostres pobles”.

Per la seua part, la tècnica de Cultura de la MACMA, va subratllar “la tasca de coordinació i la implicació de totes les persones que han contribuït al desenvolupament del projecte. Aquest Fòrum ha permès consolidar un espai de trobada entre administracions, professionals i joventut, i sobretot continuar donant veu a les inquietuds del món rural”.

Des de l'Àrea de Joventut, es va remarcar també “la importància de continuar generant oportunitats formatives i d'intercanvi per a la joventut de la Marina Alta, especialment en matèries tan sensibles com l'accés a l'habitatge o

l'emprenedoria. El Fòrum ha estat un pas més en la construcció d'una xarxa jove rural activa i compromesa amb el territori”.

Per tant, les jornades van evidenciar la qualitat del treball fet, la bona organització i l'alt nivell tècnic de les propostes. Tant en el document “Som Rurals” com en El II Fòrum de Nova Ruralitat es va consolidar un espai de referència per a la reflexió i la formulació de polítiques públiques en matèria de desenvolupament rural, afavorint el paper clau de la joventut en el futur de la Marina Alta.

ACTUALITAT

justicia proxima

MEDIAPROP
Servei de mediació de proximitat
LA MARINA ALTA

SERVEI PROFESSIONAL GRATÛIT DE MEDIACIÓ ENTRE VEÏNS I VEÏNES **CADA DIMARTS DE 10 H A 14.00H**

LA VALL D'ALCALÀ ORBA EL RÀFOL D'ALMÚNIA
CASTELL DE CASTELLS LA VALL DE GALLINERA SENIJA

PARLANT...
SENTEN LA GENT

Servei professional gratuït, de mediació i resolució de conflictes, com a alternativa a un judici.
SOLS AMB CITA PRÈVIA

- CITA PRÈVIA: 644 644 321 - mediaprop@macma.org
- MACMA: C/ Blasco Ibàñez, 50 – Ondara.

GENERALITAT VALENCIANA
MEDIAPROP
CV CA
MACMA

La MACMA impulsa la mediació ciutadana amb un nou calendari d'activitats mixt i participatiu

La Mancomunitat Comarcal de la Marina Alta (MACMA) presenta el **nou Calendari d'Activitats del Servei de Mediació**, corresponent al període octubre - desembre de 2025, amb seu a Ondara.

A partir del 15 d'octubre s'iniciarà l'atenció del servei comarcal de MEDIAPROP. Els **dimarts, de 10.00 a 14.00 h, s'oferirà aquest servei de mediació** (en castellà, valencià, francès i anglés) de proximitat obert a la ciutadania en general i que donarà cobertura a les següents poblacions: Alcalalí, Beniarbeig, Benimeli, Benidoleig, Benigembla, Castell de Castells, El Ràfol d'Almúnia, El Poble Nou de Benitatxell, Els Poblets, El Verger, Gata de Gorgos, L'Atzúbia, La Llosa de Camatxo, La Vall d'Alcalà, La Vall d'Ebo, La Vall de Gallinera, La Vall de Laguar, Llíber, Murla, Orba, Parcent, Sagra, Sanet i Els Negrals, Senija i Xaló.

L'objectiu d'aquesta nova programació és acostar la mediació a tots els municipis de la comarca, oferint un servei més accessible, dinàmic i proper a la ciutadania. Com a novetat principal aquest any, el servei incorpora dues

modalitats complementàries: d'una banda, les atencions telemàtiques, i de l'altra, els webinars informatius.

També, la nova Llei 1/2025, de mesures en matèria d'eficiència del Servei Públic de Justícia, aprovada a Espanya, introdueix un canvi important en la manera de resoldre molts conflictes de caràcter civil i mercantil.

A partir d'ara, abans de poder acudir als jutjats, les persones que tinguen un problema d'aquest tipus hauran d'intentar primer un dels anomenats mètodes adequats de solució de conflictes (MASC), com ara la mediació, la conciliació, la negociació, el dret col·laboratiu o altres vies de diàleg.

L'objectiu d'aquesta nova norma és fomentar la cultura de l'acord i del diàleg, reduint la càrrega dels tribunals i afavorint que les parts puguin arribar a solucions més ràpides, econòmiques i satisfactòries per a totes.

Entre aquests mètodes, la mediació ocupa un lloc destacat, ja que permet que les persones, amb l'ajuda d'un professional imparcial, busquen per elles mateixes una solució pactada al seu conflicte. El que comporta que siga més fàcil portar eixe acord a cap que si la solució la dona una tercera persona, com per exemple un jutge.

Així, amb l'entrada en vigor de la Llei 1/2025, la ciutadania haurà de provar un mètode adequat de solució de conflictes abans d'interposar una demanda judicial, marcant un pas endavant cap a una justícia més participativa i propera.

Les atencions telemàtiques permetran realitzar la primera sessió o sessió informativa inicial en línia, per tal que qualsevol persona interessada pugui rebre orientació sense necessitat de desplaçar-se. Els webinars informatius es realitzaran el primer dimarts de cada mes el 4 de novembre i 2 de desembre i estan oberts a tota la ciutadania amb l'objectiu de difondre la cultura de la mediació a través d'exemples pràctics i experiències reals.

A més, cada dimarts (excepte el primer de mes) s'oferirà assistència presencial itinerant als diferents municipis de la Marina Alta, amb una distribució equilibrada entre localitats properes i més llunyanes a la seu d'Ondara.

Aquest és el calendari d'activitats:

NOVEMBRE

- Dimarts 4/11 – Webinar informatiu + atenció telemàtica
- Dimarts 11/11 – La Vall d'Alcalà (assistència presencial)
- Dimarts 18/11 – Castell de Castells (assistència presencial)
- Dimarts 25/11 – Orba (assistència presencial)

DESEMBRE

- Dimarts 2/12 – Webinar informatiu + atenció telemàtica
- Dimarts 9/12 – La Vall de la Gallinera (assistència presencial)
- Dimarts 16/12 – El Ràfol d'Almúnia (assistència presencial)
- Dimarts 23/12 – Senija (assistència presencial)

Per reforçar la presència i la sensibilització ciutadana, el Servei de Mediació complementarà l'activitat presencial i telemàtica amb:

Píndoles informatives (cada dilluns i dimecres):

- Octubre: 22, 27, 29
- Novembre: 3, 5, 10, 12, 17, 19, 24, 26
- Desembre: 1, 3, 8, 10, 15, 17, 22, 24, 29

Continguts breus de 3 minuts per xarxes socials sobre temes de mediació, convivència i gestió de conflictes.

Pòdcasts de mediació (divendres alterns):

24 d'octubre, 7 de novembre, 21 de novembre, 5 de desembre i 19 de desembre.

Episodis de 15 minuts amb entrevistes i casos pràctics, accessibles des del web i canals de la MACMA.

Com participar i reservar cita

Les persones interessades poden reservar cita a través del calendly o a la pàgina web de la MACMA.

En el moment de la reserva, caldrà omplir un formulari amb

les dades de la persona que sol·licita la mediació, de l'altra part implicada i una breu descripció del conflicte. Aquesta informació permetrà iniciar el procediment de manera ordenada i tramitar la documentació de protecció de dades i els consentiments necessaris abans de començar la mediació.

Des de la MACMA s'ha destacat que amb aquest nou format mixt, més flexible i participatiu, es facilita que qualsevol persona pugui accedir al servei sense barreres, donant prioritat al diàleg, la comprensió i la convivència.

El Servei de Mediació de la MACMA, gratuït i confidencial, consolida així el seu compromís amb la resolució pacífica de conflictes i amb la difusió de la mediació com una eina àgil, humana i eficaç al servei de tota la ciutadania de la Marina Alta.

MEDIAPROP

Servei de mediació de proximitat de
LA MARINA ALTA

DIMARTS DE 10.00 H A 14.00 H

4 de novembre

Webinar informatiu i atenció telemàtica

11 de novembre

La Vall d'Alcalà

18 de novembre

Castell de Castells

25 de novembre

Orba

2 de desembre

Webinar informatiu i atenció telemàtica

9 de desembre

La Vall de Gallinera

16 de desembre

El Ràfol d'Almúnia

23 de desembre

Senija

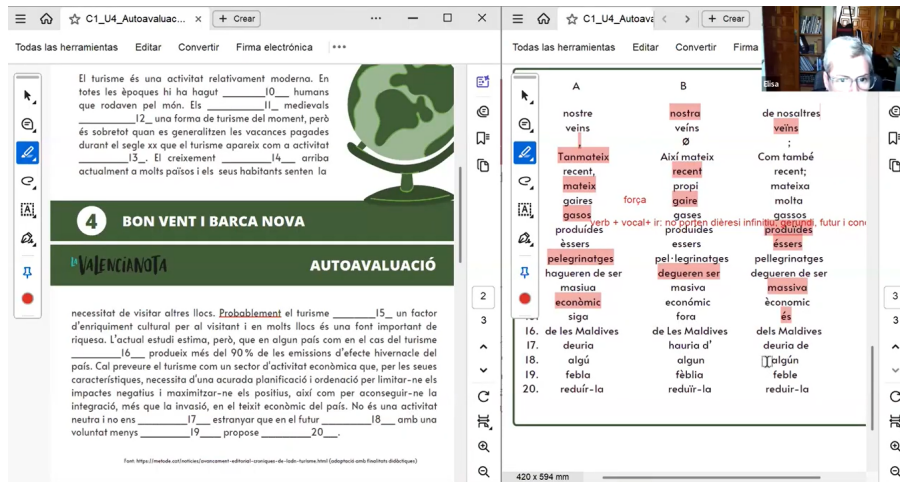

- Servei professional gratuït, de mediació i resolució de conflictes, com a alternativa a un judici.

- Cita prèvia:
644 644 321
mediaprop@macma.org
www.macma.org

*L'horari pot estar sotmès a canvis en cas d'incidència

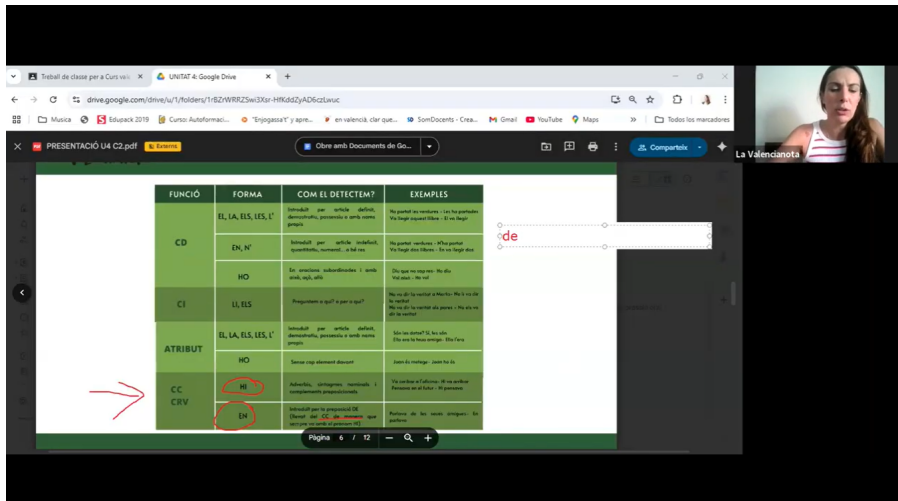
ACTUALITAT

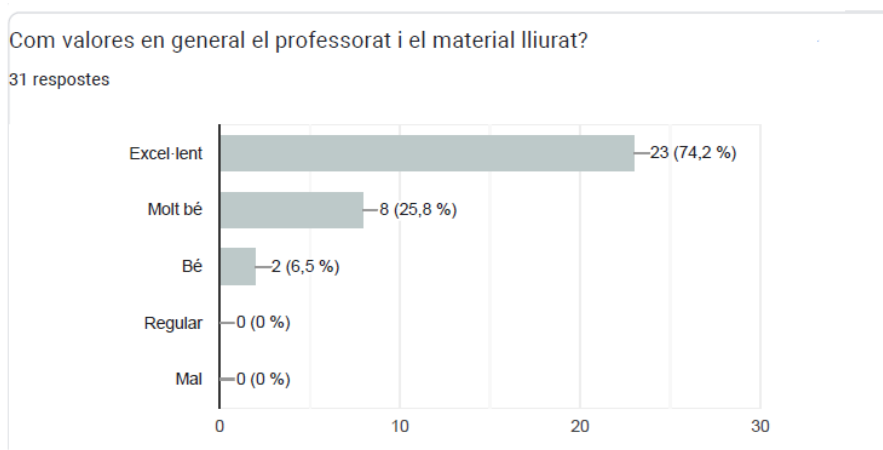
Els cursos de valencià de la MACMA reben les millors qualificacions de l'alumnat

La Mancomunitat Comarcal de la Marina Alta ha conclòs amb molt bons resultats la primera edició dels cursos de valencià de nivell C1 i C2, adreçats al personal tècnic i administratiu dels ajuntaments que en formen part. Aquesta iniciativa, que ha comptat amb l'homologació de l'Institut Valencià d'Administració Pública (IVAP), s'ha consolidat com una acció formativa de gran valor per al conjunt del territori, tant per la qualitat de la formació com per la resposta entusiasta del personal municipal.

Els cursos, que han estat totalment gratuïts per a les persones participants, van començar amb l'objectiu de reforçar les competències lingüístiques en valencià del personal públic, millorant així l'atenció ciutadana i afavorint la normalització de la llengua pròpia dins l'administració. A més de la solidesa del contingut i la preparació del professorat, s'ha destacat molt positivament l'ús de plataformes digitals i la gestió de les matrícules, aspectes que han estat valorats com a molt eficients i ben organitzats.

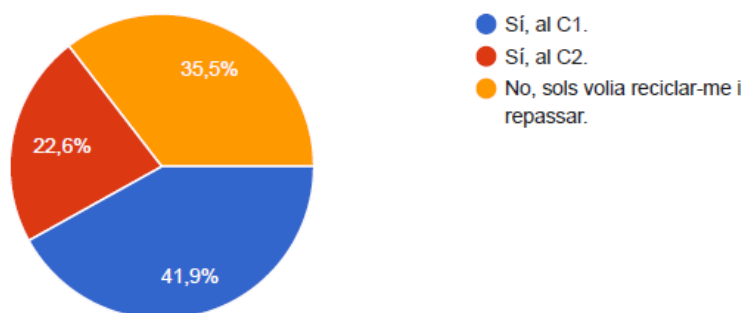

Una vegada finalitzats els cursos, des de la Mancomunitat s’ha passat una enquesta d’avaluació a tot l’alumnat. Els resultats han estat especialment satisfactoris, ja que la totalitat dels participants ha manifestat que la Mancomunitat hauria de continuar oferint formació homologada dirigida al personal dels ajuntaments de la Marina Alta. Un 93,5 % de l’alumnat enquestat, ha valorat amb qualificacions de “molt bé” i “excel·lent” la qualitat del professorat, el material utilitzat i l’organització general del curs, consolidant així aquesta primera experiència com una iniciativa molt ben rebuda.

Des de l’àrea de Cultura de la Mancomunitat, s’ha mostrat una gran satisfacció pel desenvolupament i l’impacte del curs. La tècnica de Cultura ha afirmat que “aquesta primera edició demostra que des del territori podem oferir formació

de qualitat, adaptada a les necessitats reals dels ajuntaments i amb reconeixement oficial. Continuarem treballant per consolidar una oferta formativa estable i homologada, perquè la formació en valencià siga un pilar fonamental de l'administració local, així com motivar als treballadors i treballadores municipals a presentar-se a les proves de la JQCV, ja que el 64,5 % de l'alumnat pretén presentar-se a les proves oficials.

Per la seua banda, el president de la Mancomunitat, Sergi Ferrús Peris, ha volgut fer valdre el compromís de l'entitat amb la llengua i el servei públic, assenyalant que “el curs ha posat de manifest la voluntat del personal municipal de formar-se en valencià i d'enfortir les seues competències professionals. Continuarem apostant per una administració més pròxima i compromesa amb la nostra realitat lingüística i cultural”.

Amb aquesta formació, la Mancomunitat referma el seu compromís amb la capacitat contínua del personal públic, amb la promoció del valencià com a eina de cohesió i amb el desenvolupament de polítiques formatives adaptades a la realitat dels municipis que conformen la comarca. L'entitat ix encoratjada a seguir programant futures edicions formatives ja que a la pregunta “*Creus que la MACMA hauria de continuar oferint cursos homologats per a treballadors municipals de la Marina Alta?*” El 100% de l'alumnat ha contestat unànimement que sí, motivació excel·lent per seguir aquesta línia estratègica.

ACTUALITAT

Pegò acull la tercera trobada comarcal escolar de pilota grossa de tardor

Els carrers de Pegò han sigut l'escenari de la tercera trobada de pilota grossa amb xiquetes i xiquets de Pegò, Parcent, Benigembla i Tormos.

El passat dimecres es va celebrar a Pegò la tercera trobada comarcal de pilota grossa de tardor. Escola Valenciana continua així en el projecte d'incorporació de la pilota grossa en els centres de Primària de totes les comarques que participen en les Trobades d'Escoles en València amb l'objecte d'acostar a l'alumnat el coneixement i la pràctica de l'esport de la pilota valenciana, a més de tenir una oportunitat més per a practicar i usar la nostra llengua, a través de la convivència amb alumnat d'altres centres.

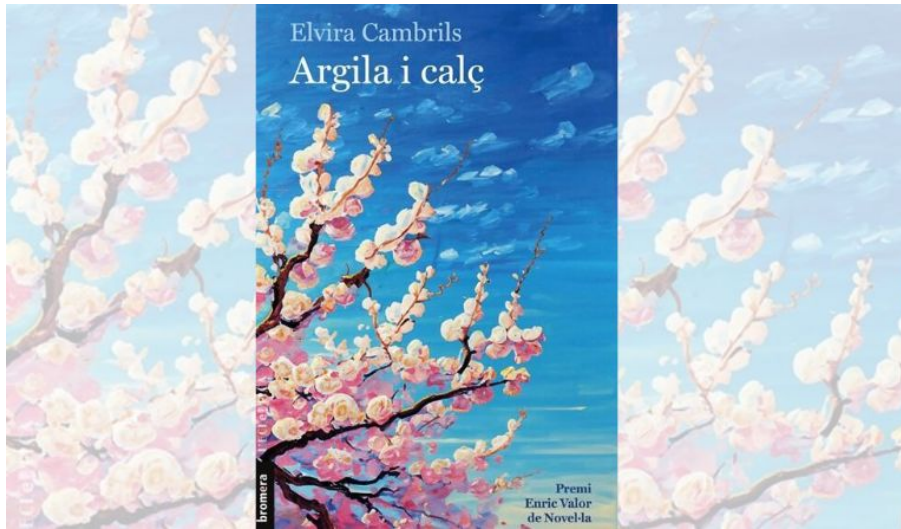
L'Ajuntament de Pego, a través de la regidoria d'esport, ha col·laborat en aquest acte en la cessió d'espais, captació de voluntaris i coorganitzant l'activitat. Per altra banda, la Xarxa Esportiva de la MACMA, també ha col·laborat en la trobada, organitzant jocs populars i tradicionals, que han dinamitzat el matí. A més de la pilota grossa, l'alumnat participant han pogut jugar al set i mig, a les birles, al canut o les xapes.

Xiquetes i xiquets de Pego, Parcent, Benigembla i Tormos han participat en els carrers de Pego d'aquesta jornada de convivència. Des de les 9.30 h fins a les 12.30 h han jugat diferents partides al carrer, on s'han muntat un total de deu trinquets de joc. El projecte «Pilota a les Trobades d'Escoles Valencianes» naix de la Federació d'Escola Valenciana perquè va entendre que l'esport també havia d'estar integrat en les activitats que es fan durant les Trobades d'Escoles Valencianes. La Xarxa Esportiva s'ha sumat a aquesta iniciativa per impulsar aquest projecte, al que s'han sumat els Tradijocs de la Marina Alta. La promoció de la Pilota Valenciana és un dels pilars del conveni de col·laboració signat entre les dues entitats. En l'edició de les Trobades de 2025 en Ràfol ja es van organitzar els "Tradijocs de la Marina Alta" i aquest any es donarà continuïtat amb la segona edició.

Amb aquest projecte es busca, per una part, donar l'oportunitat als nostres joves de conèixer els efectes beneficiosos que la pràctica regular de l'activitat física té sobre les condicions de salut, individual i col·lectiva, i la qualitat de vida i, per l'altre, el fet de conèixer aquests elements culturals fonamentals i que ens identifica com a valencians, com és l'esport de la pilota valenciana i altres jocs populars; que a més ens donen la possibilitat de crear un fòrum per practicar i viure en la nostra llengua.

RESSENYES

Ressenyes literàries 2025

Argila i calç - E.Cambrils Miralles

Argila i calç

Elvira Cambrils i Miralles va nàixer a Pego a 1955. Els seus inicis a l'escriptura ja apuntaven maneres, ja que amb tretze anys va guanyar un curs literari per a estudiants.

Posteriorment, en la universitat (1972-77) va estudiar Filosofia Pura, on se li va obrir un món de possibilitats en tots els sentits.

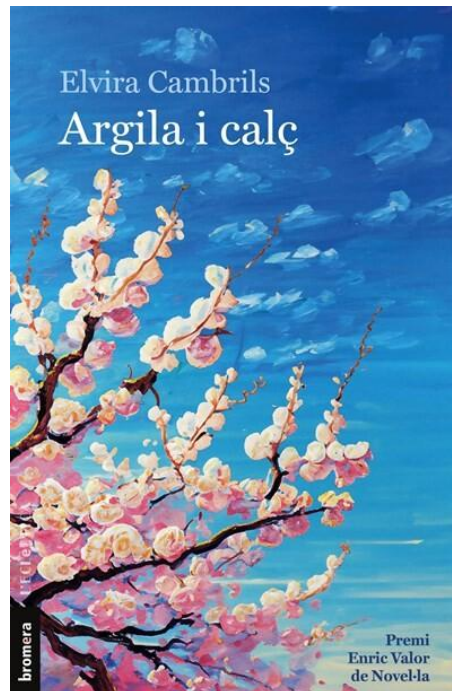
“Argila i calç” és la seua sisena novel·la i amb la qual, aquesta reconeguda escriptora, va guanyar el premi Enric Valor de novel·la. Aquesta, segons comenta Elvira, admet diversos nivells de lectura. En funció dels mateixos interessos i bagatge cultural, el lector es pot sentir interpel·lat més per uns temes que per altres.

A la novel·la, destaca una connexió femenina; una

complicitat entre les dues protagonistes principals que transita per damunt del temps, l'edat i la procedència.

En 'Argila i calç' trobem una sensació d'aventura que acompanya el periple de les dues protagonistes fins a arribar al present de la narració. També hi destaca la melodia que recorre la novel·la sobre la capacitat de l'ésser humà per a mantindre viva la flama de l'esperança a pesar de tots els pesars.

Que haja sigut premiada per L'Enric Valor de Novel·la significa el reconeixement a la qualitat literària de l'obra i, de retruc, a la trajectòria de l'autora.

RESSENYES

Ressenyes musicals 2025

Awakate - Culpable

Culpable

El grup Murcià va nèixer en 2019. El seu segon àlbum Culpable (2023), és una explosió de gèneres musicals i experiències de vida, un pas endavant en la carrera de la banda. “Culpable” és la fusió d’estils que Awakate denomina “mestissatge urbà” combinant elements de rap,

trap, cúmbia, reggaeton, rock, pop, flamenc i música electrònica.

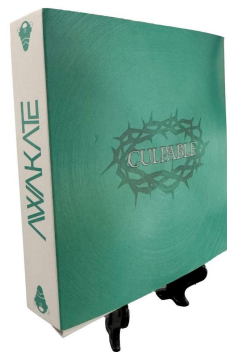
Aquest àlbum busca explorar la realitat de les vides dels sis membres del grup, parlant de temes com l’esgotament constant, les expectatives socials, l’amor i l’autoestima.

L’àlbum compta amb la col·laboració especial d’Albert García, cantant d’Ítaca Band, en el tema que dona nom al disc.

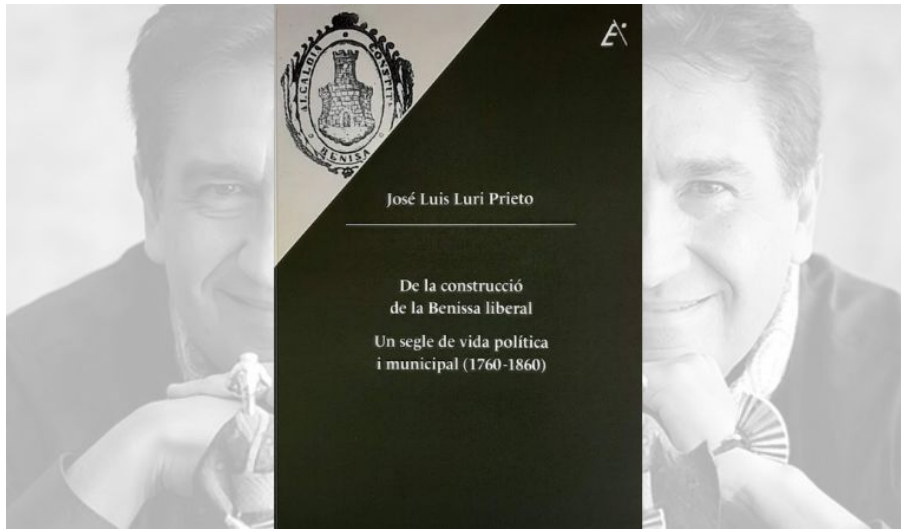
També s'uneixen al projecte altres artistes com Maria Ponce posant la seua veu per a la Intro del disc; Juan José Belchí a la guitarra flamenca i Pedro Gómez al buzuki per al tema d'ADN; Samuel Vidal, guitarrista de Rozalén, a la guitarra clàssica per al tema de X Oblidar-me del meu; i de Carlos López Fernández, poeta cartaginés, escrivint els versos del Manifest Culpable que va en l'edició física del disc.

Aquest disc únic busca arribar a un ampli públic, combinant elements clàssics i moderns perquè tant joves com adults troben alguna cosa que els ressoni. Les lletres, impregnades de realisme, busquen crear empatia i destacar la resiliència en situacions complicades on destaca el malestar.

Culpable és fruit d'un any de treball i compta amb onze nous temes amb els quals Awakate busca fer ballar i agitar el cap dels qui els escolten.

RESSENYES

Ressenyes recerca 2025

De la construcció de la Benissa libera. Un segle de vida. - J.Luri Prieto

De la construcció de la Benissa Liberal. Un segle de vida política i municipal (1760-1860)

Jose Luis Luri Prieto va nàixer a Alacant en 1961. És investigador d'història local i autor de la trilogia; Calpe, tierra y almas(2002). En aquest estudi d'investigació "De la construcció de la Benissa liberal. Un segle de vida política i municipal" tracta la construcció de

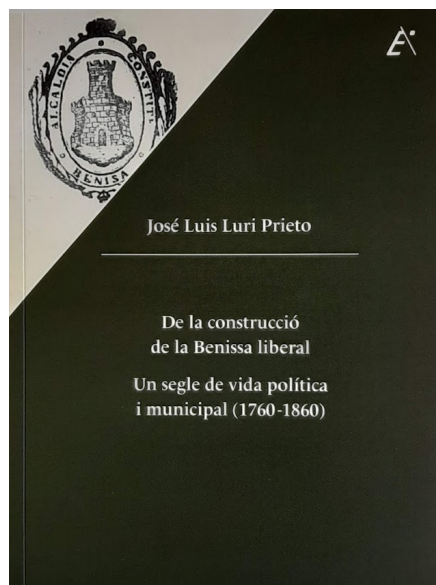
la Benissa liberal que es va alçar sobre els fonaments socials d'una classe acomodada, excloent i propietària dels principals recursos econòmics de la població.

Una elit adscrita a una arquitectura ideològica que en la seua deriva liberal-conservadora va acabar per consolidar un estatus que justificava la seua puixança en una legitimitat d'arrels, quasi feudals, per la seua antiguitat de casta.

El liberalisme revolucionari va acabar per donar pas a un ordre establert que va mantenir constants els esquemes socials del passat.

Els canvis en les estructures polítiques i administratives van conformar una nova realitat que transcorria en paral·lel i aliena la veritat vital de les classes més desfavorides. Els vells esquemes socials i mentals provinents dels fonaments atàvics de l'Antic Règim van propiciar una versió quasi feudal del liberalisme polític del s. XIX a Benissa.

Bona prova d'això és el panorama social i humà que presentava la població a principis dels s. XX, declarada 'punt negre de la Marina' per les actituds cacics del Torres Orduña i la situació de desigualtat i pobresa que vivien.

L'ENTREVISTA DEL MES

Entrevistes 2025

Carmela Todolí Pons - Educadora Social i dissenyadora de joies

ENTREVISTA A CARMELA TODOLÍ PONS, EDUCADORA SOCIAL I DISSENYADORA DE JOIES INSPIRADES EN LA FLORA LOCAL UTILITZANT LA TÈCNICA DE PORCELLANA EN FRED.

Carmela Todolí (La Xata Merenguera). Nascuda a la Safor i veïna de la Marina Alta. El que va començar sent per a Carmela, una teràpia contra l'ansietat, s'ha convertit en el seu projecte d'emprenedoria, un projecte solvent de joieria inspirat en la flora local, que reproduïx en les seues peces, verdaderament exquisides. Diplomada en Educació Social. Amb més de quinze anys d'experiència en l'acompanyament de joves en risc i de les seues famílies. Imparteix tallers plàstics per a gaudir i aprendre la tècnica de la porcellana en fred. Ha utilitzat el seu projecte artístic com a element educatiu impartint tallers on es treballen temes específics per a cadascun dels col·lectius o grups.

Per a Carmela és molt important l'entorn natural i la forma

de vida autòctona, i decideix emprendre el seu projecte, aterrat en un taller de joieria a Pego, encara que reconeix que no ha sigut res fàcil.

Valores la bellesa d'aquesta terra, tant els seus paratges com les formes relacionals de les gentes d'aquests pobles. Ens podries parlar breument que cosa destacaries en aquest sentit?

Els records més bonics que tinc, encara que també alguns de dolorosos, estan molt lligats al meu poble i al seu entorn. Oliva, encara que és un poble gran, té un centre històric molt antic i molt viu, dins del qual la vida transcorria com en qualsevol poble menut. Dins d'eixos records es troba la casa de ma uela, on m'he criat. On he passat mil vespres a la fresca amb les ueles fent punt de ganxo al mig del carrer, o fent bronxes de gesmil. A la fi, el nostre entorn és l'escenari on tot succeeix, i amb el que interactuem de tal manera que no sols ens veu créixer, sinó que ens conforma com a societat i com a individus.

Sempre he tingut, també, el desig d'escoltar a la gent gran contant com feien abans per passar els dies, com van sobreviure a la pobresa i tristor de la guerra i la postguerra (que a ma casa va ser un factor molt important), com jugaven pel carrer i pel terme, com preservaven els aliments, etc.

Soc, com ho som moltes i tant de bo en fórem encara moltes més, una enamorada de la nostra terra i la seua gent. A la fi, és l'amor o el desig el que ens mou, i això també és aplicable a la creativitat o la creació. És per tot això que note un impuls molt més fort per fer una flor que m'evoca un record o un lloc, que per fer un tulipa o un gira-sol que, per molt que m'agraden estèticament, no han estat presents a l'escenari de ma vida.

Per exemple, la cama-roja i el llicsó per a mi no són sols flors. Per a mi són ma uela. I no sols ma uela, són ma uela passant temps amb mi pel camí de les Marjaletes al solet de l'hivern, ganivet en mà per a fer herbes i després, cuinar-me amb tota l'estima, els millors pastissos del món.

Una flor no és sols una flor. És un record, una història, un amor. Una manera d'estar amb l'entorn.

Dius que fer realitat la teua aspiració de viure al poble i fer del teu negoci la teua forma de vida, ha sigut una tasca gens fàcil. Quines són les majors dificultats amb les quals t'has trobat?

En el meu cas concret, ha sigut la falta de formació en molts aspectes relacionats amb la meua feina. Vinc d'un camp totalment diferent i ho he hagut d'aprendre tot des de zero. I parlant en termes més generals, podria dir que han sigut les que ens passa o ha passat a la majoria de joves de les nostres comarques.

La dificultat d'accés a l'habitatge, que per diversos motius que ja totes coneixem es fa cada vegada més insuportable per a moltes de nosaltres, per no dir del tot impossible.

La precarització de les nostres vides laborals, que no ens permeten apostar per un negoci o una idea pròpia des d'un principi, i fa que el camí siga molt més llarg i molt més solitari. No poder invertir molts diners en, per exemple, disseny web, en màrqueting, en finances, en projecte de negoci, en audiovisual, en estudis de mercat i moltíssimes coses més ens posa en una clara situació de desavantatge enfront d'empreses més grans o companyes amb molt més de capital a l'abast.

Per descomptat, les grans plataformes de venda en línia, que no sols ofeguen les xicotetes empreses sinó que també han canviat la nostra manera de consumir. Ara, molt més ràpida, impulsiva i on la qualitat no és el principal valor. Tampoc les condicions en les quals es produeix (ni socialment ni ambientalment parlant).

La por també és un obstacle que puc percebre al meu entorn, dins del que és començar un projecte propi. I cal dir, en la seua defensa, que és normal. Les despeses que genera el fet de poder treballar per a tu mateixa, no són poca cosa: quota d'autònoms, IRPF, gestoria, local, materials, eines, web, i un llarg etcètera. Molta gent es tira enrere abans de començar. Costa moltes hores cobrir totes eixes despeses si

treballes sols amb les teues mans. I l'artesania és el que té.

L'emprenedoria en les dones inclou barreres com, prejudicis de gènere , falta de xarxes de suport i dificultats per a conciliar la vida laboral i familiar. Continua sent aquest el panorama actual?

Sí. Per molt que avancem, queda molt de camí per fer. Molt, en el meu cas, no tinc família a càrrec meu, però ho veig al meu entorn. I parle d'entorns on se suposa que la igualtat està molt desenvolupada i les masculinitats molt treballades. D'estructures familiars que, per a mi, són referents al respecte, però que a l'hora de la veritat, primen els interessos dels pares als de les mares. O dels fills als de les filles, en cas d'haver de fer-se càrrec de gent gran.

Les estructures patriarcals estan ací, i no és qüestió sols de torear-les, sinó de canviar-les del tot. D'abolir-les. Però estan a tot arreu i estan dins del nostre propi ser. També les dones les tenim. El problema moltes vegades és que ni les identifiquem, perquè tampoc tenim temps per analitzar-ho tot tota l'estona. Però quan parle amb les meues amigues i li dediquem una estona de qualitat a aquestes converses, acabem realment entristides.

És clar que és una generalització. Però també crec que soc molt generosa amb aquesta. No vull pensar fora del meu entorn. Encara que ho veig treballant amb famílies, clar. Ho veig al cine, als periòdics i als bars. Als carrers i a les festes populars. Està a tots els llocs.

Confiança en una mateixa, desenvolupament d'autoestima i amor propi, són potencialitats que coneix una dona emprenedora. Estàs d'acord?

Jo diria més bé que són potencialitats que vas cultivant i que tant de bo hagueren estat ací sempre. Jo, de veres que ho dic amb la mà al cor, que el que més mal m'ha fet en tot este camí, és just la mancança d'estes. El no saber si estàs fent bé, si realment el que fas val o no val, si et mereixes quan et fan una compra, etc. I més quan, tal com he dit abans, no tens formació en tots els camps. Tots estos dubtes, que de vegades no estan, però moltes altres venen a

visitar-te i a fer-te plorar amb ganes, han sigut per a mi l'habitual.

Encara bé que soc una cabuda i que dins de mi sempre he sabut que açò pagava la pena. Si no fora així, qualsevol comentari, malintencionat o no, m'haguera fet abandonar la nau. I fer-ho per la borda, ben melodramàtica. Però sí, pense que si no eres de les que tenen eixa seguretat innata, te l'has de treballar. Perquè si no, sí que pense que és impossible tirar endavant. Ací no hi ha mai res segur.

De fet, el que més he trobat i trobe a faltar és una persona guia que em diga, per ací vas bé, per allà no, Carmela. O ets sensata, o acabes de desvariar. En tots els àmbits del meu projecte, eh! Des del més artístic, al més estratègic, passant pel legal i l'econòmic.

He vist alguns dels teus tocats, arracades, són verdaderament bonics, delicats. Pots crear en qualsevol moment o hi ha algun moment del dia o algun estat emocional concret que t'impulse a crear?

La veritat és que no sempre puc crear. I per molt que ho intente, és que no pot ser.

Jo vaig començar a utilitzar esta tècnica per calmar-me, i encara ho faig. Però per a fer coses tan delicades he de vindre ja calmada. No ix si estic nerviosa, ni ix si em sent insegura i impacient amb alguna qüestió.

En eixos moments, el que faig és deixar-ho o posar-me a fer altres coses, com ara anar a recollir les fulles que utilitze per a l'embalatge, anar a comprar materials i així, passejant pel poble em calme i torne al taller, o simplement pare de treballar i demà serà un altre dia.

També he de dir que hi ha voltes que estic tan a gust, que estic hores i hores, i me n'oblido fins i tot de menjar. Quin goig, eixos dies! Així vaig compensant i optimitzant el temps.

Ara és la meua feina, i algunes voltes treballe amb menys motivació que altres, com ens ocorre a totes les persones. Però no parle tant de ganes com d'estats de calma. Moltes vegades m'ofusque en voler fer, i és que no es pot. La tècnica que utilitze requereix moviments molt lents i molta

concentració. Exercir més o menys pressió a cada part d'un pètal, pintar una flor molt menudeta, o muntar un tocat de moltes peces amb seda són exemples de coses que no puc fer nerviosa, amb presses, preocupada ni amb calor.

Carmela, estàs actualment compaginant el teu treball d'artesana i el teu treball com a educadora social?

Durant anys ha sigut així, però ara ja no. O millor dit, no tinc una nòmina d'educadora. El que sí que faig, perquè realment m'encanta ser educadora social, són tallers.

A banda dels tallers més d'oci o creatius, faig tallers adaptats a diversos col·lectius i necessitats. En aquests tallers, la tècnica de la porcellana és una excusa. Un escenari on es poden treballar una infinitat de coses, perquè és idoni per parlar. Es crea un ambient relaxat, on l'acció educativa no es percep forçada, sinó natural. Per a mi és meravellós. Altres vegades ho he fet passejant per la mar, cuinant, o treballant un hort. L'escenari és sols un escenari. El que ocorre en ell és el que importa. La relació educativa i el vincle que es done dins d'ell.

Quan treballava d'educadora, sí que he utilitzat la porcellana freda com a eina, com qui fa servir l'esport, el teatre o l'expressió artística per acompanyar a joves.

Com a Educadora Social, crec que has dit que portés més de quinze anys d'experiència amb menors en risc i les seues famílies. T'has trobat o et trobes amb situacions en les quals has de despertar també la teua creativitat , per a gestionar algun conflicte?

Sempre dic que l'educació social és el més creatiu que he fet mai. L'acte comunicatiu, en situacions fràgils, tenses o violentes, ja ha de ser creatiu. També cal esbrinar estratègies per a treballar els diversos àmbits de la vida d'una persona, de manera totalment adaptada perquè li pugui beneficiar de veritat. Com treballar el control de la ira amb certa persona, pot ser molt diferent de com ho faries amb una altra. Ni tan sols amb la mateixa persona funciona en tot moment. Qui diu la ira diu qualsevol aspecte que calga acompanyar.

I ací s'uneix la necessitat de crear amb la urgència de fer-ho prompte. És molt fort veure com les teues respostes poden canviar tant un resultat. Sempre dic que la creativitat s'entrena, i per descomptat també la creativitat dins l'educació social.

En un món on tot el temps estem en un entorn digital. Com et sents treballant amb les mans, treballant artesanía?

Em sent present i real. És un moment íntim que em permet pensar i concentrar-me, com una espècie de meditació. Pose el "foco" en coses físiques que en altres moments en què hi ha més estímuls o que el món digital no et permeten. Per exemple, m'adone de la sensibilitat que tinc als dits o veig la diferència entre dues tonalitats de color quasi imperceptible en altres situacions.

Sempre m'he sentit còmoda fent coses amb les mans. De fet, Amparo, la dona que em va ensenyar a fer la meua primera flor, ho va fer perquè es va adonar del fet que sempre trenque tot el que pille a trossius. Qualsevol paper, el tap de vi, la corfa de les cacaves... acabe convertint-ho en pols. I Amparo, cansada d'agranar borumballa baix taula cada vegada que em convidava a dinar, em va dir que anava a ensenyar-me a crear en lloc de desfer. I ací va començar tot. El món digital mai no podria cobrir això.

A ma casa totes han sigut o són artesanes. Més concretament del fil. Però sempre s'ha valorat molt tot el fet a mà, o com deien, les coses ben fetes. El que sempre he vist a casa ha sigut poca televisió i molta socialització al voltant del punt de ganxo, els boixets, la vainica... el fil en general. Potser per això em sent més identificada amb l'artesania que amb les pantalles.

De fet, podem dir que el que em relaxa l'artesanal, m'ho enerva el digital.

Per a conèixer-te una miqueta millor. Et poses música per a treballar en el taller? Quina música t'agrada?

Sí! Em pose música i pòdcast, encara que també m'agrada passar hores en silenci. Em fa molt de riure perquè la música

que jo escolte és l'antítesi als tocats delicats dels quals em parlaves abans. Escolte des de punk en totes les seues variants, hardcore, rock, ska..., fins a La Maria o Silvia Pérez Cruz.

Tinc moments per a tot! Però si estic fent alguna cosa molt complicada que requereix tota la meua atenció, ací silenci absolut.

A què et volies dedicar de major quan eres xicoteta?

Jo volia ser guerrera de l'Street Figther. O motera. Ara no m'agraden els conflictes ni tampoc les motos. Alguna cosa pel camí me se va despistar, encara bé!

Un somni...

Jo sempre m'imagino com seria el territori fa cent anys. Ho pense sempre, potser massa.

Estic dins la mar i mire la costa i m'imagino com seria sense construir. O estic a la marjal i me la imagino sense cotxes i plena de vida. M'imagino l'aigua clara, i els paratges plens d'animallets. La barqueta de mon uelo bolcada a vora mar, esperant que la traguem a navegar, estar a la fresca a les nits d'estiu i veure el cel estrellat i els cuquets de llums per tot arreu. Els parotets ací i allà, raboses, mussaranyetes... no sé. M'ho imagine molt idíl·lic. Tot el que contava ma uela, o inclús el meu pare, em crea fascinació i també tristesa.

No m'agrada dir que és un somni perquè no les tinc totes en què es poguera complir. Em conformaria en què parem ja de destruir el que queda. No és un somni fàcil de complir, però sí un somni que ens fa moure. Una última esperança i un motiu més pel que lluitar.

 Whatsapp

 Telegram

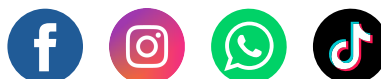
 Correu electrònic

O seguïu-nos a les Xarxes Socials!

Mancomunitat Comarcal de la Marina Alta:

Xarxa Jove Marina Alta:

Xarxa Esportiva Marina Alta:

